

Bijlage 4 De meterstanden-lijst voor begeleiders

De bijlagen in dit boek zijn invulformulieren, deze zijn ook te downloaden op: www.nelissen.nl/studiemateriaal.

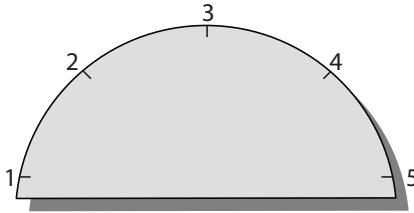
Kijk eens in de spiegel

De meterstandenlijst is een zelftest. De test geeft weer in welke mate jij de zeven basisvaardigheden toepast die horen bij begeleid ontdekkend leren. Lees de gedragsbeschrijvingen die onder elke basisvaardigheid staan en kies het gedrag dat het dichtst ligt bij het jouwe. Zo kom je tot een persoonlijke meterstandenlijst.

Je kunt de lijst invullen als zelfevaluatie na een individueel leertraject met een cliënt, maar ook om meer algemeen naar je handelen te kijken. Je kunt de lijst alleen invullen of met een team, voor jezelf, maar ook voor en met elkaar. Na verloop van tijd kun je het invullen nog eens herhalen en bekijken wat er veranderd is.

1 COMMUNICATIEMETER

De communicatiemeter geeft vaardigheden weer die te maken hebben met het afstemmen van je communicatie op de cliënt. Belangrijke aspecten: spreektempo, taalgebruik, checken of de cliënt je begrepen heeft en ondersteunende communicatie.

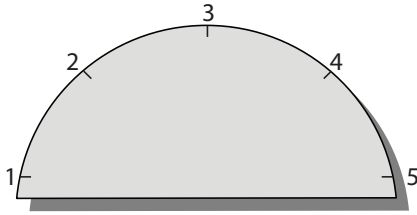

GEDRAG

- 1 – Ik spreek met de cliënt zoals ik tegen ieder ander mens spreek.
- 2 – Ik stem mijn spreektempo af op de cliënt.
- 3 – Ik stem mijn spreektempo af op de cliënt en maak mijn zinnen iets eenvoudiger.
- 4 – Ik stem mijn spreektempo en taalgebruik af op het communicatieniveau van de cliënt. Zo nodig gebruik ik ondersteunende communicatiemiddelen.
- 5 – Ik stem mijn taalgebruik en spreektempo af op het communicatieniveau van de cliënt. Zo nodig gebruik ik ondersteunende communicatiemiddelen. Ik check of de cliënt begrijpt wat ik zeg.

2 ONTDEKRUIJTEMETER

De ontdekruijtemeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met creëren van ontdekruijtte tijdens het uitvoeren van activiteiten en taken. Belangrijke aspecten: geven van de mogelijkheid om fouten te maken en oplossingen te bedenken: eerst volgen, dan sturen.

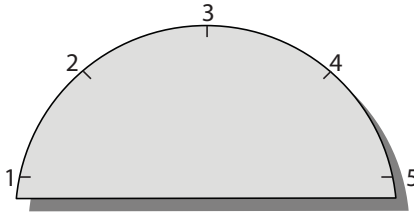

GEDRAG

- 1 – Ik schrijf de werkwijze voor en stuur bij als er iets mis dreigt te gaan.
- 2 – Ik laat de cliënt gedeeltelijk zelf de werkwijze/oplossing bepalen. Als hij een fout maakt of het niet meer weet stuur ik bij.
- 3 – Ik laat de cliënt gedeeltelijk zelf de werkwijze/oplossing bepalen. Als hij een fout maakt, wacht ik tot hij naar me toekomt en geef ik de oplossing.
- 4 – Ik volg de cliënt in zijn werkwijze/oplossing. Als hij een fout maakt of het niet meer weet, wacht ik tot hij naar me toekomt en geef ik hem aanwijzingen zodat hij weer verder kan.
- 5 – Ik volg de cliënt in zijn werkwijze/oplossing. Als hij een fout maakt of het niet meer weet, wacht ik tot hij naar me toekomt en laat hem zo veel mogelijk zelf de oplossing bepalen. Ik ga pas geleidelijk sturen als hij echt niet verder komt.

3 KADERMETER

De kadermeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met het bepalen van de kaders waarbinnen de cliënt het eigen handelen in de leersituatie mag en/of kan reguleren.

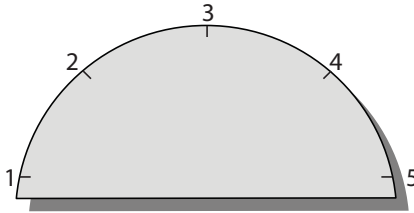

GEDRAG

- 1 – Ik laat de leersituatie helemaal vrij en bespreek geen kaders met de cliënt.
- 2 – Ik bepaal zelf de kaders van de leersituatie. De afspraken laat ik afhangen van wat bij mij goed voelt.
- 3 – Ik bepaal zelf de kaders van de leersituatie op grond van wat in het ondersteuningsplan of leerplan staat en deel de afspraken daarover aan de cliënt mee.
- 4 – Ik schat de kaders van de leersituatie in op grond van wat in het ondersteuningsplan of leerplan staat. Ik overleg de afspraken met de cliënt.
- 5 – Ik schat de kaders van de leersituatie in op grond van wat in het ondersteuningsplan of leerplan staat. Bij twijfel bespreek ik de risico's met mijn leidinggevende of een deskundige. Ik overleg de afspraken met de cliënt en kom erop terug als hij zich er niet aan houdt.

4 VRAAGMETER

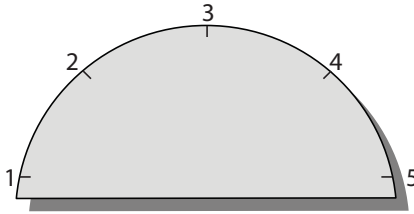
De vraagmeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met het op vragende wijze ondersteunen. Belangrijke aspecten: open vragen stellen, een cliënt voldoende antwoordtijd geven, stiltes laten.

GEDRAG

- 1 – Ik stel geen vragen.
- 2 – Ik stel zo nu en dan vragen. De meeste vragen zijn gesloten en/of suggestief.
- 3 – Ik stel veel vragen. De meeste vragen zijn gesloten en/of suggestief.
- 4 – Ik stel zo nu en dan vragen. De meeste vragen zijn open, maar als het antwoord te lang duurt, neem ik het over.
- 5 – Ik stel vooral open vragen. Ik geef de cliënt voldoende tijd om na te denken. Ook als er stiltes vallen neem ik een afwachtende houding aan.

5 DENKVAARDIGHEIDSMETER

De denkvaardigheidsmeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met het stimuleren van denkvaardigheden bij de cliënt. Belangrijke aspecten: focus op denken in plaats van doen; aandacht voor alle drie de denkvaardigheden.

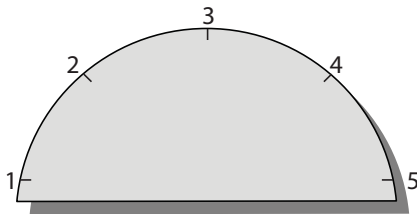

GEDRAG

- 1 – Ik ben in het introductiegesprek, tijdens overlegmomenten en het leergesprek gericht op het bespreken en stimuleren van doevaardigheden van de cliënt. Zijn denkvaardigheden laat ik niet aan bod komen.
- 2 – Ik ben in het introductiegesprek, tijdens overlegmomenten en het leergesprek vooral gericht op het bespreken en stimuleren van doevaardigheden van de cliënt. Soms richt ik me ook op zijn denkvaardigheden.
- 3 – Ik ben in het introductiegesprek, tijdens overlegmomenten en het leergesprek vooral gericht op het bespreken en stimuleren van denkvaardigheden van de cliënt. Een van de drie denkvaardigheden komt aan bod.
- 4 – Ik ben in het introductiegesprek, tijdens overlegmomenten en het leergesprek gericht op het bespreken en stimuleren van denkvaardigheden van de cliënt.
Twee of drie van de denkvaardigheden komen aan bod.
- 5 – Ik ben in het introductiegesprek, tijdens overlegmomenten en het leergesprek gericht op alle drie denkvaardigheden van de cliënt en het generaliseren ervan.

6 METHODISCH WERKENMETER

De methodisch werkenmeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met het doelgericht en planmatig inzetten van begeleid ontdekkend leren. Belangrijke aspecten: plan maken, volgen en bijsturen, terugkijken.

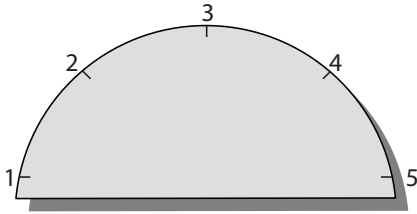

GEDRAG

- 1 – Ik pas begeleid ontdekkend leren toe zonder plan.
- 2 – Ik kies bewust voor begeleid ontdekkend leren. Ik maak geen leerplan en bereid de leersituatie nauwelijks voor.
- 3 – Ik kies bewust voor begeleid ontdekkend leren. Ik maak een leerplan en bereid de leersituatie voor. Na de leersituatie kijk ik niet terug.
- 4 – Ik kies bewust voor begeleid ontdekkend leren, maak een leerplan en bereid de leersituatie voor. Daarna kijk ik terug op de leersituatie en het leerplan.
- 5 – Ik kies bewust voor begeleid ontdekkend leren, maak een leerplan en bereid de leersituatie voor. Na de leersituatie kijk ik terug op het leerplan en stel dit zo nodig bij. Daarna creëer ik nieuwe leersituaties.

7 SAMENWERKINGSMETER

De samenwerkingsmeter geeft de vaardigheden weer die te maken hebben met het samenwerken met belangrijke anderen rond de cliënt. Belangrijke aspecten: informeren, betrekken, invloed geven.

GEDRAG

- 1 – Ik pas begeleid ontdekkend leren toe zonder daarbij anderen dan de cliënt zelf te betrekken.
- 2 – Ik pas begeleid ontdekkend leren toe en informeer mijn collega's erover.
- 3 – Ik pas het begeleid ontdekkend leren toe en informeer daarover mijn collega's en belangrijke anderen rond de cliënt.
- 4 – Ik pas begeleid ontdekkend leren toe en betrek mijn collega's en belangrijke anderen rond de cliënt bij het hele traject.
- 5 – Ik pas begeleid ontdekkend leren toe en betrek mijn collega's en belangrijke anderen rond de cliënt bij het hele traject. Ik bekijk met hen welke actieve bijdrage zij kunnen leveren aan het leerproces van de cliënt.